

EN XERRIM

SETMANARI BILIGUE, SATIRIC Y DE BON HUMO

PRECIOS DE SUSCRIPCION
Provincias: Un trimestre . 0'75 ptas.
Extranjero: Un año . 6'00
— Pago por anticipado —
Correspondencia y Administración
Luna, 27.—SÓLLER (Mallorca)

No se devuelven los originales.

Sas bromes de Carnaval

Na Catalina era una atloteta guapa com un sol y alegre com unas xeremias. Vivía amb sa seva predina per sa sólida rahó que desde petita no tenia pares.

Veynat a ca na Catalina hey vivía un americanetxo guapo y ben tayat, però molt calavera; y per demostrarvoshó bastará vos diga que no feya dos mesos que vivía an es poble y ja estava endeutat amb mes de vint. Pero no será de demés es fé consta que na Catalina innorava tot aixó y que sa creya que s'americá era un modelo de virtuts y se bondat personificada.

Ballant ballant vengué Nadal, y en sa mateixa alegría vengué Sant Antoni y a derrera Sant Antoni el dimoni o sia es Carnaval y amb so Carnaval sa desdixta mes grossa que na Catalina hagués poguda tení.

Y voltros direu ¿y quina desdixta senyó escritó va tení aquesta tal joye?

Peró jó per aumentá sa fama que de sabuts tenim es xerrimosos vos diré: Teniu paciencia se suts lectós, y jo vos contaré es fet que sotché a sa desgraciada Catalina que com totas sas atlotas tenia es cap mes falagué qu'un papé de fumá.

Era es día d'es dijous jardé. S'americá notificá a sa nostra protagonista qu'es vespre havia d'aná an es ball, y enseguida an es cap de na Catalineta hey germiná s'idea mes grossa que may an el mon s'hagués poguda imaginá.

Vengué es vespre y cuánt se seva predina hagué resat el rosari y s'hagué colgada, na Catalina se desfressá y li investi totasola cap an es ball. Encara no v'assé a dedins cuánt se topá en s'americá que fumava tranquilament. Ella tota alegre si vá acostá y

li fé quatre bromes y sis o set moixonias lo que v'assé causa que ballás amb ella un ball. Llevó na Catalina el torná amoi-xá y s'americá per obsequi la va convidá a sopá.

Feren un sopá maravillós, y cuánt acabaren s'americá vá volé fort y no et moguis sebre qui era sa máscara y tant suplicá y tant xerrá que na Catalina pegá tirada y se descubrí. Podeu pensá quina cara posá s'americá cuánt la ma ve. Fe es cent mil colós y sas cent mil creus, y después d'haverli manifestat es seu xasco li va dí:

—Esperet; vaitx a demená es gasto y partirem.

Sortí y na Catalina quedá allá asseguda. Passá un quart, dos cuarts y tres cuarts y s'americá no venía. passá un altre quart y tampoc venía. Amb aixó ella sentí potadas y cuánt se pensava que venia éll se topá en que era un mosso que li duya un papé. El se mirá y cuánt vé qu'era es conta y que pujava trenta pesetas se quedá embebeyada demenant an es mosso:

—¿Y aixó que vol dí?

—Vol dí que si te s'amabilidad de pagarló...

—¿Y que no l'ha pagat es jove americá?

—No. Mos ha díit que venguessem a cobrá a vosté.

Na Catalina protestá y de cap manera volía pagá. Entrá gent y mes gent per veura que era sa causa des renou y cuánt heu seberen y veren na Catalina sen rigueren d'ella a las totas.

Ella cuánt vé aixó volgué pagá pero se trobá que no duya cap céntim, lo que v'assé causa que dos municipals l'acompanyassen a caseua ahónt donaren s'alto a sa pobre predina que molt alluñy estava d'imaginarse aquest maruell.

Se pobre veyá el sen demá tengué qu'empenyá quatre alhacas y dos jipons per podé pagá y

cuant na Catalina aná a cercá s'americanetxo per treurerli ets uys se trobá que s'americá en bona hora per po de rebre cohuent vá foji a enganá sa gent a un poble de molt enfore.

PEP NOY

SE NECESITA

una dida bona y forta per doná mamá, a dos moixons que una moixa ha abandonats per haverse anemorat d'un moix amb uns mostaxos mes llarcs qu'es d'un artillé.

Es imprescindible que sia una dona. Heu deim perque no sia cosa que s'entregui un masclot per dida. Informarán a sa nostra Redecció.

AN ES «CIRCULO SOLLERENSE»

Ell.—Jo no sé com no tens fret amb aquest vestit amb tants de forats.

Ella.—¡Cal! Si en tenc menos que tú. Figuret tú que per un forat m'entre es fret y per s'altra hem surt.

¿QUI HEY VEU MES?

—Pues v'assé es tiramuxell que jo y éll varem tení, sobre si hem volia a mi o bé si el volia a éll.

—¿Y qui era es que vos volia?

—¡Refotri! heu pots suposá, sa que jo vaitx festetjá que de nom era Maria.

—¿Y per ella tant de truy?

—¡No trobes qu'el sé mereix? Mes guapa cap n'existeix a Sóller al día d'avuy.

—No's tant com vols suposá.

—Ni tant poc com tú vols dí.

—Pues ben cert me consta a mi que li falta un uy témps fá.

—¿Y aixó es tot? N'estic gojós, y a més demostrarté vuy qu'hey veu mes ella amb un uy

que tú no hey veus amb tots dos.
—¡Quin doy qu'ara t'ha sortit!
Es digne de publicá.
—Pues bé, te vuy demostrá qu'es cert tot cuánt jo t'he dit.
—¿M'ho pots demostrá?
—De veras.
—No pot essé.
—Heu vas a veura.
—Es igual si hem fessis creura qu'un taronjé dona peras.
Es un doy imperdonable que tú no me farás beura.
—Idó jo te vuy fé veure qu'es una cosa palpable.
—Heu comprendria si heu fós y no hey heuria aquest truy.
—T'he dit jo qu'ella amb un uy hey veu mes que tú amb tot dos.
—Y per cert m'ets agraviat.
—Idó bé, tú assé rahonable; es una cosa palpable y heu tendrás ben demostrat.
—Idó si tens provas dun.
—Hey veu mes que tú pellós; ella amb uy ten veu dos y tú en dos just ni veus un.

PEP NOY

Cebollí Valenciá

¡Hortolans! Si heu de sembrá per comensá aquesta anyada una nutritiva plantada de **CEBOLLÍ VALENCIA** ja'l podeu encarregá a s'antic **Estany de Plassa** y aquést de sa milló classa el comanará fent via tenguent amb economia. Cebollí de bona rassa.

Tenda de Comestibles («Ca'n Putxet») Plasa de sa Constitució.—SOLLER.

COMUNICADO

Sr. Director del Semanario EN XERRIM.

Muy Sr. mio: Le suplico se digne insertar en el periódico que V. tan dignamente dirige, las siguientes líneas, por lo cual le doy mil gracias anticipadas.

Francisco Castañer

AL PÚBLICO

Todo Sóller de seguro estará enterado de la pasada huelga de albañiles. Pues bien:

En las hojas de propaganda que se repartieron el viernes y sábado de la próxima pasada semana, había un párrafo en el cual se decía: «¿Que ha hecho el señor Alcalde? No lo sabemos.» Y efectivamente en el momento de escribir dichas hojas, no lo sabíamos.

Pero como yo formaba parte de la Comisión de dicha huelga, tuve la ocasión de hablar con el señor Alcalde, juntamen-

te con los demás compañeros de Comisión, y pude cerciorarme de que nuestro digno Alcalde ha hecho a nuestro favor, todo lo que ha podido, y por lo tanto, el Gremio de Albañiles en general, le tributa un prolongado aplauso.

Lo que en nombre de todos los Albañiles y especialmente de la Junta Directiva le comunica el Secretario

FRANCISCO CASTAÑER

Sóller, Febrero, 1919.

De sa Regió

DE MANACÓ

Qu'en direm de una criada que no está en s'home y estave a ca un Senyó ben conegut y después de quatre anys resultá que sen va havé d'aná de la casa perque aquést señó l'atropellava per fé cosas deshonestas qu'ella no vá consentí?

Mos pareix qu'aquest senyó no havia de fé aquestas cosas amb una dona que no está en s'home per estoví... y después de tant de témps de servirlo! Jo trob que la s'havia de mirá com a de familia.

En cuánt a ella si se creu qu'aixó, li done fama y honra es al contrari li lleva tote cuanta na te, valdria mes qu'estigués retirada a caseva y no seria mermulada per un fuy que te y mes no haventó de manesté.

Are torna está llogada a un altre casa y segóns veus está molt mes contenta de l'amo que de se madona. Vorém a llarga que será.

DE MURO

An es Batle de Muro, ¿No sabeu estimats lectós qu'an es poble de Muro tenim un Batle que se pense du uns melons més gróssos que sas carabassas de Muro?

Dit Batle domes desempenya aquest puesto perque te tres fias y per veure si els sa casará a bon lloc. Per acabá de demostravós qui es éll bastará vos diga que no te barra siquiera d'aná an es número 100 sense antes anaró a consultá amb el Rectó, y está vist que domés fa lo qu'ell vol, igual que si se...

S'altre día l'amo d'un café des més acreditats de Muro aná a demenarli permís per fé ball de máscaras y éll va respondré diguentli que no n'hi volia dá perque el rectó no'hu volia, igual que si el Rectó fos l'amo d'es poble. Jo supós que ja no se deu recordá de EN XERRIM.

Vaje señó Batle que per un homo com voste, aixó fa baix.

Y vesté senyó Rectó faré el favó de no posarsé en lo que no li emporta, o sino EN XERRIM faré sa xerrimade molt llarga sobre voste y además faré el favó de dí an es Batle que doni permís per fé dos o tres balls, o sino voste no ferá dobbés per arreglá se campana que té espenyada, perque ses joves de Muro están masse ensesas per ballá y no vendrán a l'iglesi.

D'ALARÓ

Tatari-tatari-ti-ti. Se fa sebre a totes sas jovenetes de dins aquést poble, que conten demunt s'edat de catorse a quinze anys, qu'hey ha dos joves, d'aquells que las se donen de pinxos que se han posat dins sa seve carabassa s'idea de qu'es milló menjá carn tenre que veyá. ¿No sabeu perque volen di aixó?

Idó es perque aquestes joves fins casi ara havian dúit de remolc a dues joves de sa mateixa edat d'ells poc mes o menos y se mostraven del tot satisfets amb so rumbo que navegaban.

Peró, are tot ha camviat des cap an es peus, pues sense mas ni menos, las han dei-

xadas aná. Y perque com hem dit troben qu'es milló menjá carn tenre que veyá, are van derrera altrás molt jovenetas, qu'encara no son propis per ells. ¿No sabeu qui son ells? Idó un es en Juan «Goix» o «nirvi» vuy di «nervi» pero no es cap nervi d'aquells qui fassen po a sa gent y s'altre es aquell sullot qu'apesá de teni es nom que te es tot al revés, o sia en Jaume «Fret» vuy di «Calent» aquell que pareix un mardenot.

Ido ara s'han posat a feró així perque troban qu'habitant amb aquestas jovenetas se pot aprofitá mes de s'ocasió.

A pesá d'aixó desitjam qu'els se súrtigue bé s'empresa qu'han comensada.

UN AVIADÓ

DE MANCÓ

Diuen qu'es nostro Batle ha determinat mudá d'aíres y que dies passat va aná a arregla s'assunto. Imitant es missatjes de possessió, qu'antes d'abandoná es puesto entregan es llenso a l'amo, ell tambe antes de parti va fe entrega d'es basto en bórlas; prova que no vol está pus llogat.

Vataquí perqu'es Turc fa una temporadeta gasta un humó de trenta mil dimonis, a s'extrem qu'hey ha momens en que no's pot suffri a ell mateix; sino qu'heu digui na Margalida criada, que no'l pert de vista ni an es confessorari y tot, per po d'un atac.

Beu mirat, no li falta motiu per está tan mal sufrít. Es Batle ha estat sa principal palanca des partit endiofé, el cual faltantli aquest estaló, está exposat a fe es bategots. Per paga may en ve una tota sola: es partit tradicionalista tambe está en crisis, a causa de ses manifestacions de D. Jaume, així es que an es Turc totas li ponen y na Rossa n'hi fa dos.

Es clá, quant a un ábre li pega morbo, no es sa soca tote sola qui pateix, ses rames tambe sa sequen y está vist, que tots aquestes partits veis están filotxerats y han masté renová.

NEY-NEY

DE MOSCARI

(Continuació)

—No; figuret que dijous, jo y dos mes, devés las nou y mitje, passarem per devant ella y li tirarem un raitx d'aigo y se va amegá. —Cap com aquesta! ¿Y heu dius de bo?

—Sí; tal com he dit va passá. —Idó felí una glosa y l'hey cantarem. —No perque se picará. —Fel'hey plane, sense punta y no se podrá picá y veurás si riurem —Venga idó:

Joveneta, joveneta, si tornas sortí guaitá, ben alerta tens qu'está a cualqu'altre arruxadeta que llevonses ben fresqueta t'heurás de torná amagá y llevó tothóm dirá qu'has perduda sa xeveta.

UN LLORO MUT

DE POLLENSA

Brutós y mes brutós es lo únic que trobareu per Pollensa.

An es carré des Vent hey ha un café que hey habita una viuda que te dos fíys que solen quedá molt bé, vuy dí al revés, molt malament, perque tenen sa mania de manllavá dobbés y may tornarlos.

Hey ha es que nom Miquel qu'es lo mes mal pagadó qu'hey ha. Hem vá manllavá un grapat de pessetas y pareix que fá es beneit y encara com que li deguin a éll.

Hey ha s'altre subjecte, qu'es s'esenci des no pagá may y pareix que tambe fá es torpé.

Si voleu aná vius anauhi perque sino hey anau, molt pronte no podreu sorti pes carré.

UN COBRADÓ

DE ALGAIDA

Es una necesidad, y una obligació de tota persona es doná las gracias an aqui las se mareix y també «ventim» a tots es qui el se guanyan. Pues la setmana passada en donavem an es congregants, pero avuy los tornam s'honó per haversé lluhit y havé representat molt be cada cual es seu papé.

Peró dec havé de fé constá an aquestes tios que sas injusticis y es parts y cuarts que fan no está an es conte de cap persona civilizada.

Parl per alló de que pocs congregants hey ha que tenen sa sort de podé teni asiento pegant «el correspondiente importe» y tot aixó es degut a sas invitacions que fan an aquestas beatás de représ, y qui experimenta es contra d'aixó, es es simple congregant que careix d'influenci aprop d'aquesta «civilizada» gent.

Aquestes abusos s'han de evitá a tota costa, y si s'eviten potsé que arribem a un día que congregants y no congegants estiguen units amb sa mes franca simpatía.

Així desitja que sia es vostro amic

X. X.

NOTA.—La setmana qui vé anirá un article molt important.

Degut an es gran abús d'original mos hem vists precisats a teni que retirá (molt d'original des pobles.

Tot cuánt ha quedat enterra, sortirá la setmana qui vé.

Tenda de mobles d'en GUIEM CALVO

Carré de sa Rectoria, 16—SOLLER

Tallé de fusteria y mobles

Mobles de maderas sanas, fabricats en tal Tallé.

També fan de lo més bé.

portas, somiers y persianas.

Heu fan tot de lo milló.

Baratura y perfecció.

XERRIMADES

Una pregunta an es lectós d'aquest setmanari.

De sa fábrica des carré Nou, qui te sa clau l'amo o na Pulida?

Heu dic perque segons sa señora mare de sa dita Pulida resulta que qui te sa clau es sa seva fia.

Jo en part no crec lo que diu sa seva mare, pero en part heu crec.

Perque vataquí un problema: L'amo es l'amo de sa fábrica y na Pulida es una fabricante. Si l'amo no tengués sa clau y sa clau la tengués na Pulida resultaría que na Pulida seria l'amo y l'amo d'allá no en seria res. Perque si a na Pulida li antojaba es no volé obri sa fábrica, resultaría que na Pulida seria l'amo y l'amo d'allá heuria de passá arrestat tot es témps que ella volgués, y sas fabricantes no podrian aná a fé feyna; y així resultaría que na Pulida comandaria y l'amo no en seria res.

Peró per un altre part veitx que l'amo es molt amic de na Pulida, y na Pulida molt amiga de l'amo, perque cuánt se bareyá en na Deyana, verem que l'amo enjigá na Deyana y deixa fé na Pulida. Y així com son tant amics no seria d'extranya qu'ella tengués sa clau.

Si te sa clau na Pulida o l'amo es lo que tenim d'averigua. Perque es ben sabut que si la te l'amo no la te na Pulida. Y si na Pulida la tengués no la tendria l'amo.

Ara s'idea es sortida, lectós ara averigua si es que tenguigue sa clau l'amon o bé na Pulida.

UN QUE NO'HU SAP

—¿Que sap perqu'aquella dama sempre té cent pretendents?

—Per dú perfums etselents fent una oló qu'embalsama.

—Y té una cara qu'enlluerna, ¿y d'hont sa surteix sabria?

—Hombre! De sa Perfumeria que li diuen La Moderna.

Tenen de perfums, un mar sabó que no ni há a la China.

polvos y llevó Ronquina Aigo de Colouia fina y un Oli de Macassar.

A tot aixó y a mil coses més las trobareu a sa perfumeria de s'Imprenta Moderna carré de sa Lluna, n.º 27.—Sóller.

Tenim sa gran alegria de notificavós que s'huelga d'ets albañils s'ha solucionada.

Después de moltas juntas y rejuntas entre mestres, oficials y Batle, se vá arribá a arreglá, quedant la cosa ajustada amb so aumentá dos reals es jornal d'ets albañils.

No podem menos de felicitá an es manobras pes triunfo obtengut y an es seus mestres per havé comprés qu'era del tot necessari s'aument des salari.

Pes motiu de dita huelga, divenes y dissapte passat se repartiren unas fuyas molt ben expresadas, en las quals se demostrava an es poble sa causa de s'huelga, carregant an es Batle y patrons sas responsabilidats qu'aquell acte pogués teni.

Aquestas fuyas varen assé s'unic remey per llevá sa pruaga an es batle pués después de repartidas, doná totas sas passas hiagudas y per havé, amb so fi de solucionar s'huelga lo que lográ, per lo cual no podem menos de felicitarlo.

Pes motiu de sa dita huelga varen veni de fora unas vuit pareyas de Guardia Civil amb so fi de manteni s'orda públic el cual no se va altera gens ni mica. Y

TINTAS WIGTY

De venta a s'Imprenta d'en Calatayud y C.ª, Lluna, 27.—SOLLER.

COMERCIANTS!

Vóltros qu'estau per quebrá perque res may despatxau y altre cosa no sercau més que podé prosperá, sabreu, y qu'es ben históric que an aixó heu conseguireu bastant sols vos anunciéu a demunt aquest periódic.

Máquinas de COSER

Deposito de máquinas para coser y bordar de la acreditada marca

WERTHEIM RÁPIDA

Se admiten toda clase de reparaciones. Enseñanza de bordar gratis a los compradores de dichas máquinas. Se venden instrumentos de música y piezas de música de todas clases.

GUILLERMO CALVO

Rectoria, 16.—SOLLER

SOLLER.—Tip. de Salvador Calatayud